

Til

Kunnskapsdepartementet

Lillehammer, 03.02.16

Høringsuttalelse «Karriereveiledning i en digital verden»

Karriereveiledningsutvalget (KVU) legger fram et ambisiøst forslag om å utvikle et nettsted med tre innholdskomponenter:

- Informasjon
- Selvhjelpsressurser
- E-veiledning

Vi har tro på ambisjonene og mener at de kan tilføre ulike målgrupper en verdifull støtte til å gjøre informerte og kunnskapsbaserte utdannings- og yrkesvalg. KVUs forslag bygger ut og skaper et velferdstilbud som har til hensikt å forbedre karriereveiledningen i Norge. Vår oppfatning er at vi ikke på forhånd kan vite i hvilken grad digital karriereveiledning bidrar til å bedre kvaliteten på personers utdannings- og yrkesvalg. Det er noe vi bare finner ut gjennom å prøve ut og undersøke hvordan ulike løsninger når fram til personer med ulike behov.

I høringsuttalelsen legger vi fram noen av våre perspektiver på e-veiledning. Digitale plattformer for informasjon og selvhjelpsressurser er vel utprøvd og under utvikling på en rekke livsområder. Innretningen på forslagene innenfor karriereveiledning, oppfatter vi som fornuftige. E-veiledning kan by på en rekke utfordringer og kanskje begrensninger. Vi mener det ligger en utfordring i å gi publikum en personlig veiledning som kan ha en mer eksistensiell karakter. Her går veiledningen ut over å svare på konkrete spørsmål eller hva personen bør gjøre når, hvor og hvordan det kan skje. Den andre kan ha behov for å møte en veileder i samtale over tid og i det rom som samtalen krever, for å gjøre sine valg i forhold til utdanning og yrke.

Kunnskapsdepartementet ba mottakerne av høringsbrevet om å organisere uttalelsene ut fra utvalgets anbefalinger. Vi uttaler oss om e-veiledning i forhold til følgende anbefalinger:

1. Forslaget om at nettstedet skal ha en bred målgruppe
2. Forslaget om og innretningen av offentlig finansiert og driftet nettbasert karriereveiledning, såkalt e-veiledning
3. Nettstedets innretning og innhold – herunder delingen mellom informasjon og selvhjelpsressurser
4. Grenseflatene mellom den anbefalte løsningen og andre aktørers tilbud

Forslaget om at nettstedet skal ha en bred målgruppe

KVU mener nettstedet skal ha en bred målgruppe. Vi stiller oss spørrende til hvilke variasjon det er mellom individer i en bred målgruppe. En kjennskap til hvordan gruppen er differensiert vil gi verdifull kunnskap om hvem nettstedet henvender seg til og hvor bredt det når ut. Vi tenker også et kunnskapen om variasjon i behov i en differensiert målgruppe er med på å sikre et likeverdig tilbud. Vår erfaring er at vi vet for lite om variasjon i målgruppen og likeverdighet i tilbud. Vi spør oss: Hvilke utfordringer møter tjenester i karriereveiledning med å sikre et likeverdig tilbud til befolkningen?

Vi forventer at et likeverdig tilbud om en personlig veiledning innenfor rammen av e-veiledning, må bygge på en kunnskap om variasjoner i behov hos personer i befolkningen og hvordan behovene endrer seg over tid. Vi savner tanker i delrapporten om hvordan en bred målgruppe varierer.

Forslaget om og innretningen av offentlig finansiert og driftet nettbasert karriereveiledning, såkalt e-veiledning

Delrapporten gir uttrykk for en oppfatning av at en digital karriereveiledning frigjør kapasitet til fysisk veiledning i offentlige karrieretjenester. Det skjer om flere går på nettportalen og finner svar på sine spørsmål, finner hjelp til selvhjelp eller mottar e-veiledning i kortere prosesser. Men det kan også skje at en karriereveiledning på nett, som når lagt flere enn dagens karriereveiledning, øker etterspørselen og behovet for fysisk veiledning. Vi stiller oss spørrende til:

- Hva vet vi om behovet for karriereveiledning?
- Hvem definerer hva behovet er?
- Hvordan er behovet for karriereveiledning påvirket av befolkningens kunnskap, kjennskap og tilgang til karriereveiledning?

Vi mener at karriereveiledningstjenesten bør ha en beredskap for balansere utviklingen av en digital karriereveiledning med personers behov for en fysisk veiledning. Tjenesten bør ikke ta for gitt at etterspørselen etter fysisk veiledning går ned med innføring og økt kvalitet på digital karriereveiledning.

Nettstedets innretning og innhold – herunder delingen mellom informasjon og selvhjelpsressurser

Innretning og innhold svarer til behovene i en «bred målgruppe». Vi ser en utfordring å tilpasse informasjon og selvhjelpsressurser til målgruppen. Denne utfordringen er mer sammensatt når det gjelder hvem, hvilke livssituasjoner og temaer i livet en e-veileder skal gi rom for i kommunikasjonen med veisøker. Vi venter at mange av dem vil være av etisk karakter. Delrapporten viser til at det viktig å få fram kunnskap om faglige og etiske utfordringer som følger karriereveiledning på nett. Vi støtter dette synet.

Grenseflatene mellom den anbefalte løsningen og andre aktørers tilbud

Vi mener at Norge trenger et velferdstilbud som bygger opp karriereveiledning i fysiske møter samtidig med en økt satsning på karriereveiledning på nett. Vårt synspunkt er basert på en forståelse av problemstillinger som studenter bringer med seg inn i karriereveilederutdanningen. De fleste studentene arbeider som karriereveiledere og tar utdanningen på deltid. Problemstillingene tar utgangspunkt i møter med mennesker og miljøer i livssituasjoner som ofte er svært sammensatte. Det er situasjoner som krever kyndig veiledning over tid for å skape gode overganger til utdanning og/eller arbeid.

Framtidens karriereveiledning

Vi ser at KVVU's forslag om digitale løsninger bedrer tilgang og kvalitet på karriereveiledning i Norge. Vi finner et underskudd på kunnskap som kan forutsi graden av samsvar mellom intensjoner og effekt av en eventuell satsning på digitale løsninger. Slik må det nødvendigvis være når flere av KVVU's forslag innebærer å skape nye tiltak. I vårt perspektiv på delrapporten, framhever vi en karrieretjeneste bør styrke den fysiske veiledningen samtidig med utvikling av e-veiledning.

Mårten Kae Paulsen

Studieleder veiledningsstudiene